

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.654/2018/4.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperesek:

I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

AZ I.-IV. rendű felperesek képviselője:

Dr. Csontos és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Illés Attila József ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pálvölgyi Miklós ügyvéd)

A per tárgya:

Személyhez fűződő jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I.-IV. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.20.473/2018/6-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 22.P.21.554/2017/24.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 740.000 (hétszáznegyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetékből az I. rendű felperes 70.000 (hetvenezer) forint, a II. rendű felperes 300.000 (háromszázezer) forint, a III. rendű felperes 300.000 (háromszázezer) forint és a IV. rendű felperes 70.000 (hetvenezer) forintot köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperes ingatlanberuházással és értékesítéssel foglalkozó zuglói céghelyű cég, amelynek a beruházásában valósul meg jelenleg a zuglói, úgynevezett passzív technológiával épülő .. fantázia nevű ingatlanberuházás. Az I. rendű felperes törvényes képviselője a II. rendű felperes, tulajdonosa pedig a III. rendű felperes. A IV. rendű felperes építész, az I. rendű felperesi cég műszaki vezetője, korábban 2010 októberéig a .. tulajdonosa volt.
- [2] A .. beruházásában valósult meg a .. szám alatti ingatlanberuházás. A ..-t 2010 októberében a IV. rendű felperes értékesítette, később a cég felszámolásra került, majd megszűnt.
- [3] A .. tulajdonosa és ügyvezetője jelenleg a III. rendű felperes, székhelye megegyezik az I. rendű felperes székhelyével, korábban a II. rendű felperes is ügyvezetője volt a cégnek. Mindezen cégektől különböző, a ..-nek korábban a II. rendű felperes alapító tagja volt, később 2011-ben a céget értékesítette, amelyet 2014-ben töröltek a cégnyilvántartásból. A .. utcai ingatlanberuházásban értékesítőként a .. vett részt.
- [4] A .. domain név használója a II. rendű felperes, az interneten a .. kulcsszóval az I. rendű felperesi céghez lehet eljutni. Az I. rendű felperesi cég honlapja és a Facebook oldala is a .. logó feltüntetésével működik.
- [5] Az alperes által üzemeltetett..internetes oldalon 2016. december 14-én cikk jelent meg „...” címmel. A cikkben az szerepel, hogy a .. utca ... szám alatt található ingatlan lakói több mint öt éve várják, hogy valóban tulajdonosai legyenek azoknak a lakásoknak, amelyekben élnek. Ezzel szemben nem kaphatnak lakcímkártyát, lakásaik papíron önállóan nem léteznek, azokat aligha tudnák eladni vagy kiadni legálisan, vagy akárcsak használni. A cikk arról számol be, hogy az ingatlant építtető .. egy Budapesten szokatlannak számító technikát alkalmazott a parkolóház építésére, ugyanakkor kivitelezési problémák miatt az ingatlan nem kapott az önkormányzattól használatbavételi engedélyt, az előírásoknak megfelelő átalakítás pedig vállalhatatlanul drága lenne, így erről a lakóközösség letett.
- [6] A cikk „...” cím alatt rögzíti, miszerint a .. cég csak összehozta az eladókat a vevővel, ténylegesen az ingatlanok értékesítője a .. volt, amely időközben felszámolás alá került. A cikk azt írja, hogy a cég tulajdonosa 2010 októberéig a IV. rendű felperes volt, majd azt eladták egy 77 éves asszonynak, .., aki 2011-ben meghalt. Ezután a cikkben az szerepel, hogy a szerződések megkötésénél a IV. rendű felperes ült le a vásárlókkal a cég megbízott ügyvezetőjeként, a cég értékesítését követően is kérésre bemutatta a nevére szóló meghatalmazást. A IV. rendű felperesről írják, hogy 2011 őszén is vett át a cég nevében előleget a lakásvásárlóktól az iratok szerint ügyvezetőként, noha csak megbízott volt. Azt is írja

a cikk, hogy ekkor a cég névleges tulajdonosa, .. már nem élt. A cikk azt írja, hogy a IV. rendű felperes a lakások értékesítésekor úgy járt el megbízott ügyvezetőként, hogy erről szóló iratok nem kerültek a cégbíróságra, formálisan a cég megbízott képviselőjeként lépett fel a tulajdonossá lett .. halála után is.

- [7] Az „...” alcím alatti részben olvasható, hogy a .. és a .. között közvetett kapcsolatok vannak. Ennek körében a IV. rendű felperes nemcsak a .. egykori tulajdonosa volt, hanem a .. műszaki igazgatójaként is megjelent a sajtóban. A cikk azt tartalmazta, hogy a .. ügyvezetője és tulajdonosa jelenleg az a III. rendű felperes, aki egyúttal az I. rendű felperes tulajdonosa is. Az I. rendű felperesről azt írják, hogy ez a cég az, amely a .. II. ütemét is befejezte már a .. utca és .. utca találkozásánál, és jelenleg is 255 lakásos passzívház építésére van engedélye. A cikk arról ír, hogy a cégek között az elsődleges kapocs a II. rendű felperes személye lehet, aki a .. és az I. rendű felperes ügyvezetője és tulajdonosa is volt korábban, és a .. honlapján marketingmenedzserként, épületfizikai szakértőként jelenik meg. A cikk illusztrációként feltüntet egy rajzot, amely kapcsolatot mutat az I. rendű felperes, a .., a IV. rendű felperes, a .. és a .. között.

A felperések keresete és az alperes ellenkérelme

- [8] Az I. rendű felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnevét azzal, hogy a cikkben valótlanul állította, hogy az I. rendű felperesnek köze van a cikk tárgyául szolgáló, valótlan állításokkal lejáratos, a vásárlóit megtévesztő, megkárosító társaságként beállított társasághoz, a .. utca .. szám alatti ingatlanok beruházójához, illetve a .. utca ... szám alatti ingatlanok létrehozására irányuló ingatlanberuházásnak köze van az I. rendű felperesi társaság beruházásában megvalósítandó ... Az I. rendű felperes szerint azt is valótlanul állította a cikk, és ezzel jóhírnevet sértett, hogy „...”, illetve „Összeérnek a szálak”., illetve „a .. ügyvezetője és tulajdonosa a III. rendű felperes, aki egyúttal az I. rendű felperes tulajdonosa is ... ez az a cég, amely a .. II. ütemét is befejezte már.” Sérelmezte azt a kitételt is, hogy „A cégek között az elsődleges kapocs pedig a II. rendű alperes lehet, aki a .. és a .. ügyvezetője és tulajdonosa is volt korábban, és a .. honlapján marketingmenedzserként, épületfizikai szakértőként jelenik meg.”
- [9] A II.-III. rendű felperések ugyanezen tartalommal kérték jóhírnevük megsértésének megállapítását azzal a kiegészítéssel, hogy az alperes azon állítása, miszerint az általa .. céggént említett gazdasági társaságok közötti kapocs a II. rendű felperes, azért is sérti a II. rendű felperes jóhírnevét, mert azt a látszatot kelti, hogy a .. beruházás vásárlóit a II. rendű felperes megtévesztette és megkárosította.
- [10] A IV. rendű felperes azzal kérte a jóhírneve megsértésének

megállapítását, hogy az alperes valótlanul állította, miszerint ő bűncselekményeket követett el, színlelt tulajdon átruházási szerződéseket kötött, meghatalmazás nélkül képviselt gazdasági társaságot, jogosulatlanul vett át előleget ingatlan adásvétel kapcsán, illetve szándékosan megtévesztette és megkárosította a .. ingatlan vásárlóit. Annak megállapítását is kérte, hogy az alperes valótlanul állította, hogy a Kft. gyakorlatilag nem került a nyugdíjas asszonyhoz, a IV. rendű felperes ügyvezetőként 2011 őszén is vett át a cég nevében előleget a lakásvásárlóktól, ráadásul az iratok szerint ügyvezetőként, noha elvileg csak megbízott volt, már ha volt egyáltalán, megbízott ügyvezetőként úgy járt el a lakások értékesítésekor a .. nevében, hogy erről szóló adatok nem kerültek a cégbíróságra. Sérelmezte az a kitételt is, hogy a cég megbízott képviselőjeként járt el a formálisan tulajdonossá lett .. halála után is. Mindezen kitételek kapcsán jóhírneve megsértésének megállapítását kérte.

- [11] A felperesek a megállapított jogsértések miatt személyenként 3.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Kérték továbbá az alperes eltiltását a további jogsértéstől és a cikk törlésével a sérelmes helyzet megszüntetését.
- [12] Az alperes ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint a kérdéses kitételek tényállítások, megfelelnek a valóságnak. A cikk nagyobb részben egyébként véleménynyilvánításokat tartalmaz, ezért az nem sértheti a felperesek jóhírnevét. Vitatta a felperesek személyes érintettségét, illetve perbeli legitimációjukat is. Ebben a körben előadta, hogy az I. rendű felperes a .. építkezéssel kapcsolatban nem építtető, ezért nincs érintettsége és nincs keresetösségi joga sem. Álláspontja szerint a cikk nem állítja, hogy az I. rendű felperesnek köze van a .. ingatlanberuházáshoz. Az alperes szerint amennyiben az I. rendű felperes el akar határolódni a Bíbor utcai ingatlan beruházójától és építtetőjétől, akkor ne használja a .. brandet. Az alperes előadta, hogy a II. rendű felperesről a cikk nem állítja, hogy érintett lenne a beruházásban és nem is kelti azt a látszatot, pusztán azt állítja, hogy összeérnek a szálak. Ez a közlés az alperes álláspontja szerint egyértelműen vélemény. Az alperes a III. rendű felperes tekintetében is vitatta, hogy a cikk olyan látszatot keltene, mintha köze lenne a .. beruházáshoz. A IV. rendű felperes vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a cikkben bűncselekmény elkövetésére utalás nincs, nem tartalmaz a cikk olyan állítást, hogy a IV. rendű felperes színlelt szerződéseket kötött, csupán azt állítja, hogy a vásárlók a IV. rendű felperessel ültek le tárgyalni. Az alperes szerint a cikk azt nem állította, hogy a IV. rendű felperes jogosulatlanul vett volna át pénzeket. Az alperes álláspontja szerint a felperesek sérelemdíj iránti igénye önmagában is eltúlzott.

Az első- és másodfokú ítélet

- [13] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének részben adott helyt. Megállapította, hogy a perbeli cikkben „...” cím alatt azt a valós tény, miszerint a .. ügyvezetője és tulajdonosa .., aki egyidejűleg a .. tulajdonosa, valamint, hogy .. a .. és .. ügyvezetője is volt korábban, és a .. honlapján marketingmenedzserként, épületfizikai szakértőként jelenik meg, abban a hamis színben tüntette fel, miszerint az I. rendű felperesnek köze van a zuglói .. szám alatti ingatlanberuházáshoz, illetve a beruházó ..-hez, megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét.
- [14] Megállapította továbbá, hogy az alperes az általa működtetett .. internetes honlapon megjelent perbeli cikkel azon valótlán tény állításával, hogy 2011 őszén a cég nevében előleget vett át a lakásvásárlóktól ügyvezetőként, úgy járt el a lakások értékesítésekor ügyvezetőként, hogy erről szóló adatok nem kerültek a cégbíróságra, a cég megbízott képviselőjeként járt el a formálisan tulajdonossá lett .. halála után is, megsértette a IV. rendű felperes jóhírnevét.
- [15] Az elsőfokú bíróság az alperest eltiltotta a további jogsértéstől. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a kérdéses cikkből törölje a jogsértő részeket, így az „...” cím alatt írott és képi tartalmat, valamint a IV. rendű felperesre vonatkozó jogsértőnek talált tartalmakat. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 500.000 forint, a IV. rendű felperesnek pedig 200.000 forint sérelemdíjat. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a II.-III. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek fejenként 127.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan pedig úgy rendelkezett, hogy a felek a költségeiket maguk viselik. Az illeték viseléséről úgy rendelkezett, hogy az I. rendű felperes 90.000 forintot, a II.-III. rendű felperesek személyenként 180.000 forintot, a IV. rendű felperes 90.000 forintot, az alperes pedig 180.000 forintot köteles az államnak megtéríteni, külön felhívásra.
- [16] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a .. szám alatti ingatlanberuházásra vonatkozó kifogásolt kitételek vonatkozásában az I.-II.-III. rendű felpereseknek nem volt keresetösségi joga, tekintettel arra, hogy saját állításuk szerint sem érintettek a Bíbor utcai ingatlanberuházásban. Az ebben a körben sérelmezett állítások nem az I.-II.-III. rendű felperesekre, hanem az ingatlan beruházójára, illetve az építtetőre vonatkoznak. Ugyanezen okból nem találta alaposnak azt a felperesi hivatkozást sem, hogy az alperes elhallgatta volna azt a tény, hogy az illetékes építésügyi hatóság megadta a használatba vételi engedélyt.
- [17] Az elsőfokú bíróság a felperesi kifogás lényegét úgy értékelte, hogy az alperes a beruházó céggel összefüggésbe hozta és összemosta az I. rendű felperesi céget és ezen keresztül a II.-III.-IV. rendű felperesek személyét is. Erre tekintettel azt vizsgálta, hogy a

cikk azon része, amely összefüggésbe hozta a felpereseket a beruházó céggel, a ..-vel, megfelel-e a valóságnak. Azt rögzítette, hogy a cikkben leírt tények kétségtelenül negatív színben tünteti fel a .. ingatlan beruházóját, és ha azok nem felelnek meg a valóságnak, akkor azok a jóhírnév megsértése megállapításának alapját képezhetik.

- [18] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a cikkben alkalmazott "...", illetve "..." közlések véleménynyilvánításnak minősülnek abban a tekintetben, hogy az említett cégek között a cégekben érintett magánszemélyek miatt kapcsolódás van. Ebben a körben megállapította, hogy a ... és a felperes cégkivonata alapján megállapítható volt, hogy valósak azok a közlések, hogy a .. ügyvezetője és tulajdonosa a II. rendű felperes, aki egyúttal az I. rendű felperes tulajdonosa is, valamint, hogy a III. rendű felperes a .. és a .. ügyvezetője is volt korábban, és a .. honlapján marketingmenedzserként, a IV. rendű felperes pedig épületfizikai szakértőként tüntették fel.
- [19] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az a pontatlanság, amelyben a cikk .. említi a ..-t a tényállítást nem teszi valótlanná. Álláspontja szerint a valóságot azonban azzal, hogy összemossa a ..-t a ..-vel, mely utóbbi a .. ingatlanberuházásban értékesítő volt, abban a hamis színben tünteti fel a valóságot, mintha a .. és a .. azonos lenne, és a .. érintett lenne a .. beruházásban és kötődne a beruházó céghez. Az elsőfokú bíróság szerint az alperesnek a perben nem sikerült bizonyítania, hogy az I. rendű felperes ténylegesen kapcsolódna tulajdonosai, ügyvezetői révén a .. beruházáshoz. Az a körülmény, hogy a beruházó a .. korábbi tulajdonosa a IV. rendű felperes volt, aki az I. rendű felperes műszaki vezetője, ennek a bizonyítására nem volt alkalmas, mint ahogy az sem, hogy az I. rendű felperes a Facebook oldalán és a honlapján nem vitásan a .. brandet használja. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperest a cikk a .. ingatlanberuházáshoz kapcsolta ezekkel a tényállításokkal, illetve a cikkben szereplő rajzzal, és ezzel megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét.
- [20] Kifejtette ugyanakkor azt, hogy a .. II. ütemére vonatkozó azon állítás, hogy azt az I. rendű felperesi cég fejezte be, még valótlanság esetén sem alkalmas jóhírnév megsértésére, különös tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes maga népszerűsíti honlapján a bemutatkozás címszó alatt a .. II. ütemét, mintha az az I. rendű felperesi beruházás lenne. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a II. és III. rendű felperesek az I. rendű felperes ügyvezetőjeként, illetve tulajdonosaként jelentek meg, a kifogásolt tartalom őket nem magánszemélyként, hanem mint az I. rendű felperes tulajdonosát és ügyvezetőjét érintette. Ehhez képest a cikk rájuk, mint magánemberekre vonatkozó valótlán, sértő megállapításokat nem tartalmazott. A cikk a vonatkozó részével egyébként megfelelt a valóságnak, apróbb pontatlanságot tartalmazott, ezért még valótlanság esetén sem alkalmas arra, hogy őket magánemberként

magánéletükben hátrányosan érintse. Ehhez képest a II. és III. rendű felperesek jóhírneve magánszemélyként az elsőfokú bíróság szerint nem sérült, és a keresetet ezért az ő vonatkozásukban az elsőfokú bíróság elutasította.

- [21] Az elsőfokú bíróság a IV. rendű felperes tekintetében arra a következtetésre jutott, hogy az alperes itt kifogásolt tényállításaival arra utal, hogy a IV. rendű felperes csak színleg értékesítette cégét és azt követően is ő járt el jogosulatlanul a cég képviselőjeként a tulajdonos halálát követően is. Ebben a körben az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az alperes nem ajánlott fel bizonyítást ebben a körben, ezeket a tényeket valótlannak kellett tekinteni. Ezek az állítások alkalmasak voltak továbbá arra is, hogy a IV. rendű felperes megítélését hátrányosan befolyásolják, ezáltal jóhírnevét sértik. Az elsőfokú bíróság azokat a közléseket, hogy a Kft. gyakorlatban nem került a nyugdíjas asszonyhoz, illetve a „már ha volt egyáltalán (megbízott)” véleménynyilvánításnak tekintette, e tekintetben a keresetet elutasította.
- [22] Az elsőfokú bíróság jogkövetkezményként indokolatlannak tekintette a cikk teljes törlését. Az elsőfokú bíróság szerint a jogsértés kiküszöbölhető volt azzal, hogy a cikk jogsértő tartalmát, így az elsőrendű felperesre, tulajdonosára és ügyvezetője, illetve a ..beruházóhoz való kapcsolatára vonatkozó részeket törli az alperes, az elsőfokú bíróság ezért erre kötelezte ebben a körben az alperest.
- [23] A sérelemdíj vonatkozásában mérlegeléssel hozott döntést az elsőfokú bíróság. Köztudomásúnak tekintette, hogy az I. rendű felperest, mint ingatlanberuházással és értékesítéssel foglalkozó cég szakmai jóhírét sérti, ha olyan cikk jelenik meg róla, mely szerint ügyvezetőjén és tulajdonosán keresztül olyan cégekhez kötődik, melyek beruházásában kifogásolható minőségű ingatlanok épültek. Mérlegelési körébe vonta ugyanakkor azt, hogy az I. rendű felperes csak állította, de nem bizonyította, hogy a cikk miatt elnehezült volna az értékesítő tevékenysége, és hogy vásárlók léptek volna vissza a cikk hatására. Az elsőfokú bíróság szerint nem ajánlott fel bizonyítást az I. rendű felperes arra nézve, hogy milyen hátrányok érték vagy érik, így a köztudomású hátrányokon kívül többletséreelmet figyelembe nem tudott venni. A jogsértés súlya és a felróhatóság mértéke körében értékelte, hogy az alperes a cikk megírása során a kellő körültekintést elmulasztotta, a per során maga is azt állította, hogy az I. rendű felperes a ..beruházásban nem érintett, illetve hogy a cikk alapját a cégek hasonló neve, földrajzi elhelyezkedése és a brand, illetve a tulajdonosi háló képezte. Ez utóbbira az elsőfokú bíróság szerint az alperes eredményes bizonyítást nem tudott felajánlani. Mindezekre figyelemmel az I. rendű felperes esetében a sérelemdíj nagyságát 500.000 forintban állapította meg.
- [24] A IV. rendű felperes tekintetében mérlegeléssel 200.000 forintban állapította meg a sérelemdíjat, figyelemmel arra, hogy konkrét hátrányok előadására, ebben a körben bizonyítás felajánlására nem

került sor. Értékelte, hogy a IV. rendű felperes szakmai életére hátrányos hatással lehettek azok a kijelentések, hogy ő jogellenes, visszaélésszerű magatartást tanúsított az ingatlanok értékesítése során.

- [25] A II. és III. rendű felperesek, valamint az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, és az I. rendű felperes keresetét teljes egészében, valamint a IV. rendű felperesnek a sérelmes helyzet megszüntetésére vonatkozó keresetét elutasította.
- [26] Kötelezte az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 forint elsőfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak további 90.000 forint kereseti illetéket. Kötelezte a IV. rendű felperest, hogy külön felhívásra a Magyar Államnak további 54.000 forint kereseti illetéket fizessen meg. Az alperes által fizetendő kereseti illetéket 36.000 forintba leszállította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a II. és III. rendű felperest, hogy 15 napon belül személyenként fizessenek meg az alperesnek 75.000 forint + áfa másodfokú perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a IV. rendű felperesnek 15.000 forint + áfa másodfokú perköltséget. Kötelezte az I. rendű felperest és az alperest, hogy személyenként fizessenek meg a Magyar Államnak 48.000 forint fellebbezési illetéket. Kötelezte a II. és III. rendű felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg a Magyar Államnak 240.000 forint fellebbezési illetéket.
- [27] A jogerős ítélet megállapította, hogy a fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű felperes és a IV. rendű felperes vonatkozásában keresetet részben elutasító rendelkezése. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészítette ki, hogy a cikkben szereplő fénykép és az alperes által csatolt honlapok képe alapján megállapíthatónak találta, hogy a .. beruházás lakóházai ugyanazt a „..” logót viselik, mint amely alatt az I. rendű felpereshez köthető .. honlapon hirdeti az I. rendű felperes a .. beruházás lakásait.
- [28] A jogerős ítélet a keresetösségi jog vonatkozásában eltérően foglalt állást az elsőfokú bíróságtól. Rögzítette, hogy a cikk alapvető tárgya a .. beruházás volt a .. utcában, az pedig a beruházásban érintett cégek, személyek negatív értékelésére adhat alapot. Ha pedig a beruházáshoz a felperesek nem köthetőek a cikkben szereplő módon, a felperesek jóhírnevének sérelmére alkalmasak a cégre, annak ügyvezetője, tulajdonosára vonatkozó közlések. Az elsőfokú bíróság következtetésével szemben tehát a másodfokú bíróság arra jutott, hogy a II. és III. rendű felpereseknek is volt keresetösségi joga. A jóhínevhez való jog az egyén szakmai, üzleti tevékenységéhez kapcsolódóan a társadalomban kialakult kép valóságát is védi. A II. és III. rendű felperesek megítélését hátrányosan befolyásolhatja, ha mindenféle ténybeli

alap nélkül, problémát felvető beruházásokkal hozzák összefüggésbe a nevüket.

- [29] A jogerős ítélet helytállónak találta a PK. 12. számú állásfoglalásban foglalt szempontok alkalmazását. Egyetértett azzal is, hogy az „összeérnek a szálak” alcím véleménynek minősül, és azt kellett elsődlegesen vizsgálni, hogy a cégek és projektek közötti kapcsolatokra utaló következtetésnek van-e valós tényalapja, amiből ez a következtetés okszerűen levonható.
- [30] A jogerős ítélet indokolása megerősíti, hogy a cikk alapvetően a .. beruházás nehézségeivel foglalkozik, amely a .. brandje és ugyanezen nevet viselő logó alatt értékesített, 2011-ben átadott beruházás volt. A jogerős ítélet indokolása szerint a cikk bemutatta, hogy az eladó a felszámolás alá került .. volt, az értékesítésben a .. csak közreműködött, felelőssége nem volt megállapítható. Ezt követően is már tett a jogerős ítélet szerint a cikk újabb .. brand alatti beruházásokat, közte a .. II. ütemet, és az I. rendű felperesi céghez köthető .., ezzel összefüggésben az új beruházások és a régi beruházások közötti cég és személyes kapcsolatokat vizsgálja. Ebben a körben jelenítette meg az I. rendű felperest, mint a Hermina Bau brand és logó alatti .. értékesítőjét. A II. rendű felperes, mint az I. rendű felperes és a .. volt ügyvezetője jelenik meg, a III. rendű alperes, mint jelenlegi tulajdonos, és aki az I. rendű felperes passzív ház beruházást hirdető Hermina Bau honlapján is marketingmenedzserként, épületfizikai szakértőként tüntet fel.
- [31] Ebből a másodfokú bíróság szerint az a következtetés volt levonható, hogy a cikk szerzője azt nem állította, hogy ugyanaz a cég lenne a beruházó vagy értékesítő mindegyik beruházásnál, és azt sem, hogy azonosak lennének a tulajdonosok és az ügyvezetők. Azt jelenítette meg csupán, hogy vannak kapcsolatok a cégek, a tulajdonosok, a cégvezetők és az egyes beruházások között, és a személyek révén átfedések vannak. Erre utal a két kifogásolt alcím, a „...”, valamint „...” kifejezés, illetve a kapcsolódó ábra is. Ehhez képest a másodfokú bíróság szerint ebben a körben a IV. rendű felperes pozíciói, a II. és III. rendű felperes tulajdonosi és ügyvezetői minőségére vonatkozó kijelentései lényegében valóságok voltak, és ezekből a valós tényekből a cikkben megjelenített módon vontak le következtetést a fennálló közvetett kapcsolatokra, összefüggésekre - nem okszerűtlenül.
- [32] A jogerős ítélet szerint nem volt megállapítható valós tények hamis színben való feltüntetése sem, mert nem került sor arra, hogy valós tények önkényes csoportosításával a valóságnak nem megfelelő képet közvetített volna a cikk.
- [33] A jogerős ítélet szerint az elsőfokú bíróság nem mérlegelte azt kellően, hogy milyen tartalmak jelentek meg különböző honlapokon, hogy hasonló vezérszavúak a cégek, azonosak a székhelyek, azonos brand és logó alatt jelennek meg, a kommunikációjukban, és ehhez szükség volt a személyes összefüggésekre is.
- [34] A jogerős ítélet szerint kisebb pontatlanságok ugyancsak nem

vezettek valós tények hamis színben való feltüntetésére, mint például hogy a II. rendű felperes nem a ..-nek, hanem a ..-nek volt az ügyvezetője, annál is inkább, minthogy a II. rendű felperes a ..-nek alapító tagja volt, illetve a ..-nek pedig ügyvezetője volt egy ideig. A másodfokú bíróság szerint ez a két cég részben ugyanahhoz az alperesi személyi körhöz és az általuk használt .. brandhez kapcsolódott az azáltal, hogy a II. rendű felperes az egyiknek alapítója, a másiknak ügyvezetője volt egy ideig, így a felcserélésnek nincs ügydöntő jelentősége.

- [35] A jogerős ítélet szerint ugyancsak nem ügydöntő jelentőségű pontatlanság az, hogy a .. üteme nem a .. hanem a .. projektje, hanem a felperes előadása szerint a ..-jé. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes által csatolt, I. rendű felperes által használt .. honlapon a bemutatkozásban arról számolt be az I. rendű felperes, hogy elkészült a .. üteme, ebből következően pedig ez a pontatlanság sem okozza a valós tények hamis színben való feltüntetését, nem eredményez hamis képet a felperesekről.
- [36] A jogerős ítélet kifejtette, hogy az olvasók annak tulajdonítanak jelentőséget, hogy a valamennyi beruházást összeköti a „..” logójával fémjelzett „..” brand, amelynek használatára és eredményeire az I. rendű felperes a honlapján megjelenő kommunikációjában is hivatkozik, amelyek mögött közvetve jelentős pozícióban részben ugyanazon személyi kör áll. Kiemelte a jogerős ítélet azt, hogy az I. rendű felperes által kommunikációra és a .. értékesítési felületére használt, alperes által csatolt honlapján megjelentek szerint „11 éve épít a .., több mint 3000 lakás, több mint 10.000 elégedett ügyfél” felirat szerepel.
- [37] A jogerős ítélet mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az I.-II.-III. rendű felperesek eredménytelenül hivatkoztak arra, hogy személyük, illetve az I. rendű felperes projektje semmilyen módon nem kapcsolható a korábbi beruházásokhoz, ezért a közvetett kapcsolatra vonatkozó vélemény minden ténybeli alapot nélkülözne. A másodfokú bíróság szerint a cikk valós tényeket sem tüntetett fel hamis színben, az I.-II.-III. rendű felpereseket a Hermina Bau projektek közötti összefüggések bemutatásához, közvetett kapcsolatoknál többet pedig a cikk nem állított. Megállapította ezért a jogerős ítélet, hogy az I.-II.-III. rendű felperesek vonatkozásában jóhírnév sértés nem történt. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva az I. rendű felperes keresetét elutasította, a II. és III. rendű felperesek tekintetében pedig - részben eltérő indokokkal - a keresetet elutasító elsőfokú rendelkezéseket helybenhagyta.
- [38] A IV. rendű felperes vonatkozásában az előterjesztett keresetet részben megalapozottnak találó elsőfokú ítéletet teljes mértékben helytállónak ítélte meg a jogerős ítélet. Kiemelte, hogy az alperes semmilyen módon nem bizonyította a IV. rendű felperes tartalmilag jogszerűtlen magatartására vonatkozó állításait (bejegyzés nélkül eljárás, képviseleti jog nélküli eljárás, előlegek átvétele képviselőként). Kiemelte a jogerős ítélet, hogy a jogosulatlan

eljárásra vonatkozó kitétel akkor bizonyulhatna véleménynek, ha maguk a cselekmények, így az előleg átvétele, meghatalmazás bejegyzés hiánya bármilyen módon igazolást nyertek volna. Egyetértett a másodfokú bíróság a IV. rendű felperes javára megítélt sérelemdíj összegével is, utalva arra, hogy külön bizonyításra ehhez nincs szükség, a felemelésére sem látott lehetőséget.

- [39] Nem értett egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a szöveg törlésére vonatkozó rendelkezésével. Álláspontja szerint a jogsértés súlyára, tartalmára és az elégtételadás lehetőségére figyelemmel nem tekinthető a jelen ügyben a sajtószabadság szükséges és arányos korlátozási eszközének ez a szankció. A másodfokú bíróság szerint a IV. rendű felperesre vonatkozó részletek nem távolítható el úgy, hogy a szöveg jogsértéssel nem érintett része tekintetében a cikk integritása, értelmezhetősége változatlan legyen. A bíróságnak ugyanakkor nincs hatásköre a cikk átfogalmazására. A másodfokú bíróság ilyen körülmények között a szöveg törlésére irányuló kereseti kérelmet megalapozatlannak találta, és az elsőfokú bíróság ítéletét e részben is megváltoztatta, és ezt a kereseti kérelmet is elutasította. Perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseket a pernyertesség-pervesztesség megváltozott arányához igazította.

A felperések felülvizsgálati kérelme

- [40] A jogerős ítélet ellen az I.-IV. rendű felperések terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amely a jogerős ítéletnek a fellebbezett részt részben megváltoztató, az I. rendű felperes keresetét teljesen elutasító, illetve a IV. rendű felperes törlési kérelmet elutasító részeivel szemben. Elsődlegesen kérték a jogerős ítélet teljes hatályon kívül helyezését, és a keresetnek való teljes helyt adást, másodlagosan pedig a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az eljárt bíróságok új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. A felperések megsértett jogszabályként jelölték meg a Pp. 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, Ptk. 2:43. § d) pontját, valamint a 2:45. § (1) és (2) bekezdését.
- [41] A felperések szerint a jogerős ítélet a rendelkezésre álló bizonyítékokkal szemben hozott döntést, tartalmában is ellentmondásos, összességében is nagyon negatív színben vannak feltüntetve, miközben például az I. rendű felperesnek a cikkben bírált Bíbor utcai beruházáshoz semmi köze nem volt.
- [42] A felperések álláspontja szerint a PK. 12. számú állásfoglalás megfelelő alkalmazása esetén, illetve ahhoz képest igen rossz mérlegelést végzett a jogerős ítélet, a felvázolt személyi kapcsolatok, illetve a közös logó alatti értékesítés egyáltalán nem igazolta a .. építkezés és az I. rendű felperes kapcsolatát, még közvetett módon sem. A felperések szerint az elsőfokú bíróság foglalt helyesen állást az I. és IV. rendű felperések sérelmére megállapított jogsértésekről. A jogerős ítélet indokolását csak

annyiban ítélték helytállónak, hogy a II. és III. rendű felperesek keresetösségi joga fennállt, ugyanakkor a felperesek szerint alaptalanul került sor az ő esetükben a kereset elutasítására. Előadták, hogy a II.-III. rendű felpereseknek sem volt köze a Bíbor utcai építkezéshez, ehhez képest azt a hamis látszatot keltette az írás, hogy ők is szerepet játszottak a vásárlók megtévesztésében, megkárosításában, illetve azt a hamis látszatot keltették, hogy a .. beruházásnak köze lehetne a Hermina ...

- [43] A felperesek előadták azt is, hogy az alperesi cikk igen jelentős nyilvánosságot jelentett, hiszen az index.hu oldalt naponta ötszázezren látogatják. Felperesek érvelése szerint, ha egy-egy kitétel kapcsán több lehetséges értelmezés is fennáll, és ezek közül bármelyik értelmezés sértő tartalmat hordoz, akkor a jogi megítélés szempontjából ezt az értelmezést kell figyelembe venni. Felperesek szerint valótlan tényállítások történtek, illetve valós tények hamis színben való feltüntetésére került sor, nem pedig felelős véleménynyilvánítás történt az alperes részéről. A IV. rendű felperes részéről fenntartották a vonatkozó rész törlésére vonatkozó kereseti indítványt is, mert álláspontja szerint folyamatosan fennmarad a jogsértő helyzet, illetve állapot, ezért tulajdonképpen a cikk egészét kellene törölni. Sérelemdíj iránti igény fenntartását illetően előadták, hogy súlyos jogsértések sorozata történt nagy nyilvánosság előtt, ezért indokolt az általuk igényelt nagyobb összegű sérelemdíj megítélése.
- [44] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [45] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.
- [46] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.
- [47] A felülvizsgálati eljárásban általánosan érvényesül a felülmérlegelés tilalma. Ez azt jelenti, hogy nincs helye a bizonyítékok ismételt értékelésének és egybevetésének. Ez alól szigorú kivételt csak az jelent, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen, nyilvánvalóan iratellenes vagy nyilvánvalóan ellentétes a véleményalkotás, a logika alapvető szabályaival. Ilyen körülményt a jelen esetben a Kúria nem észlelt.
- [48] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való - bármilyen módon, illetve eszközzel történő - kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy ebben őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés

szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § d) pontja a nevesített személyiségi jogok között sorolja fel a becsület és a jóhírnév védelmét. A 2:45. § (2) bekezdése értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tényt hamis színben tüntet fel.

- [49] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (továbbiakban: Smtv.) 4. § (1) bekezdése ezzel összhangban rögzíti, hogy Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A (3) bekezdés értelmében a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcst, valamint nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével. Az Smtv. 10. §-a értelmében mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről.
- [50] Helyesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az állandó bírói gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) által eredetileg a sajtóhelyreigazítási eljárásokra nézve kidolgozott PK. 12. számú állásfoglalásban rögzített vizsgálati szempontokat. Ennek megfelelően a kifogásolt közleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából lényegtelen pontatlanságok, tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, gazdasági, politikai, tudományos vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet jogsértés megállapításának alapja.
- [51] Az Alkotmánybíróság több esetben foglalkozott a szabad véleménynyilvánításhoz való jog tartalmával, terjedelmével, jogi védelmével és korlátaival egyaránt. A határozatok egybehangzóan tartalmazzák azt, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a véleménynyilvánítás lehetőségét védi, amennyiben a bíróság tehát egy-egy kitételt véleményként értékel, nem vizsgálhatja annak érték- és valóságtartalmát, mert az nem a feladata. Kiemeli az Alkotmánybíróság az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatából azt az alapelvet, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a

demokratikus társadalom fejlődésének egyik alapfeltétele. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére, a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed függetlenül attól, hogy a kifejtett vélemény helyes vagy helytelen, igaz vagy hamis, érzelmeken vagy egyéb körülményeken alapul. Fontos általános szempont az is, hogy a bíróságnak nem a felperesek szubjektív sértettségérzéséből kell kiindulni, hanem a PK. 12. számú állásfoglalásnak megfelelően a leírtak közfelfogás szerinti értékeléséből kell a következtetéseket levonnia.

- [52] A Kúria szerint eljárásjogi okból nincs helye a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésének, a jogerős ítélet a kereset valamennyi pontja tekintetében eleget tett indokolási kötelezettségének, a lehetséges bizonyítást az eljárás bíróságok lefolytatták, a bizonyítékokat pedig értékelték.
- [53] A Kúria szerint anyagi jogszabálysértés sem történt. A Kúria szerint helytállóan jutott arra a következtetésre a jogerős ítélet, hogy az egyes cégekben betöltött tisztségek, tulajdonlás nem vitatott tényei, a közös brand használata indokoltá teszi a kifogásolt címek (alcímek) alkalmazását („..”, „..”). Ezek a kitételek egyértelműen a kialakult helyzet értékelését és ezáltal véleményt tartalmaznak, megilleti ezen alkalmazásokat a véleménynyilvánítás szabadsága.
- [54] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet helyesen állapította meg azt is, hogy külső objektív szemlélet alapján a cikk nem kelt olyan hamis látszatot, hogy a felperesek saját személyükben lennének felelősek a .. építkezés problémáiért (I.-II.-III. rendű felperesek), és olyan hamis látszat sem keletkezik, hogy a .. beruházás, illetve a .. építésével, beruházásával kapcsolatban bármilyen probléma lenne. Az egyes cégek megnevezését illetően a Kúria szerint is csak kisebb pontatlanságok történtek, melyek a cikk értelmezését nem teszik lehetetlenné.
- [55] A jogerős ítélet nem érintette azt, hogy a IV. rendű felperes javára az elsőfokú bíróság milyen jogsértéseket állapított meg, ezt a felülvizsgálati eljárás sem érintette, további jogsértés megállapítására a IV. rendű felperes esetében sem volt alap. A IV. rendű felperes esetében a megállapított sérelemdíj mérlegelés eredménye volt. Ennek felülmérlegelésére a Kúria nem látott alapot, a IV. rendű felperes részéről nem került bizonyításra, ugyan a személyét a cikkel közvetlenül összefüggésbe hozható hátrány, amely a megállapított 200.000 forintos sérelemdíj felemelését indokolná. A sérelemdíjra vonatkozó új szabályok (Ptk. 2:52. §) ugyan nem írják elő a bizonyítás kötelezettségét a sérelmet szenvedett oldalán, ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogyha nagyobb összegű sérelemdíjat igényel a jogosult, akkor a jogszabály által meghatározott mérlegelés szempontokhoz az adatokat, körülményeket az igénylő félnek valamilyen módon alá kell támasztania.
- [56] A Kúria egyetértett a jogerős ítéletnek a IV. rendű felperes szövegtörlés iránti igényének elutasítása tekintetében. Megalapozottan állapította meg a jogerős ítélet a Kúria szerint,

hogy a jogsértés súlyára, tartalmára és az elégtétel adás lehetőségeire figyelemmel nem tekinthető a törlés a jelen ügyben a sajtószabadság szükséges és arányos korlátozásának, mert nem távolíthatóak el úgy a IV. rendű felperesre vonatkozó részletek, hogy a szöveg jogsértéssel nem érintett része tekintetében a cikk integritása, értelmezhetősége változatlan maradjon.

[57] Mindezekre figyelemmel az érdemben helytálló jogerős ítéletet a Kúria hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[58] Ptk. 2:42. §, 2:45. §, 2:51. § és 2:52. §, Pp. 275. § (3) bekezdés, PK. 12. számú állásfoglalás.

Záró rész

[59] A Kúria a felperesek felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson kívül bírálta el. A pernyertesnek minősülő alperes a felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem tett, ezért részére perköltség megállapításának nem volt helye. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperesek kötelesek megfizetni. Az I. rendű felperes és a IV. rendű felperes esetében a felülvizsgálati érték 700.000-700.000 forint, a II. és III. rendű felperesek esetében pedig 3.000.000-3.000.000 forint volt.

Budapest, 2019. december 11.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A

kiadmány hiteléül:
AM

tisztviselő